

SLOVENSKI NAROD

Izbaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strosmayerjeva ulica 1, telefon št. 68, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 231.
Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Vlada Nikole Uzunovića je odstopila

Beograd, 19. dec. AA. Kmetijski minister Dragotin Kojić in zunanji minister Bogoljub Jevtić sta včeraj podala ostavko na svoja ministrska položaja.

Pri tej priliki je predsednik vlade Nikola T. Uzunović danes popoldne podal kraljevemu namestništvu ostavko vlade. Ostavka je bila sprejeta.

Uzunovića vlada bo opravljala posle do imenovanja nove vlade.

Beograd, 18. dec. AA. Danes popoldne je Nj. Vis. knez-namestnik Pavle sprejel v avdienci predsednika senata dr. Ljubomira Tomašića in predsednika Narodne skupščine dr. Kosto Kumanudija.

Poostrena kontrola nad prodajo orožja v Ameriki

Washington, 19. decembra. AA. Odbor, ki proučuje delovanje industrije orožja, skuša urediti tudi vprašanje, kako preprečiti gangsterjem in zločincem nabavo orožja. Tvornice so se dobile okrožnice od tega odbora, naj prijavijo oblastem vsako prodajo strojne in strojniških pušk vseh vrst posrednikom ali zasebnim ustanovam. Kaže, da je predsednik USA dobil poročilo ameriških poslanikov iz Evrope, da je zdaj v Evropi nastala ugodna situacija za sklenitev mednarodnega sporazuma o ureditvi trgovine s orožjem in z vojniimi potrebščinami.

LAVAL O ŽENEVI

Velik govor francoskega zunanjega ministra v senatu — Francija bo vedno zvesta svojim zaveznikom, zlasti pa Jugoslaviji

Pariz, 19. decembra. AA. V svojem velikem govoru, ki ga je imel sredi zunanji minister Laval v senatu med proračunsko razpravo, se je dotaknil tudi Jugoslavije. Govorec o nedavnem zasedanju Društva narodov v Ženevi je Laval najprej pojasnil sklepe o Posaarju. Zatem je govoril o jugoslovenski pritožbi proti Madžarski in dejal:

V tej resni razpravi je Francija, kakor sem to poudaril že v Ženevi, podpirala Jugoslavijo in bila na njeni strani. Pred vso javnostjo sem naglašal, kolikšna solidarnost obstaja med obema državama in da te skupnosti nismo nikoli zanikali. Pri tej priliki — to bom storil pri vsaki priliki — sem naglašal, da vztraja francoska politika pri ohranitvi sedanjih državnih meja. S to resnico se morajo spriznati vse vlade, ki jim je do pomiritve v Evropi.

Kot delegat Francije sem sodeloval pri pomiritvi in zmernosti. To nalogo mi je olajšala modrost, mir in čut odgovornosti, ki ga je kazal v vsej krizi po marseškem atentatu jugoslovenski zunanji minister Jevtić. Pridružili so se mu tudi njegovi tovariši iz Male antante. V naši oblasti pa, žal, ni bilo, da bi nadoknadili neizmerno izgubo, ki je zadela Jugoslavijo. Pač pa je bilo potrebno moralno zadoščenje. Do tega je imela pravico na podlagi pravičnosti in zaradi neizmernosti njene nesreče. Potrebno je bilo, da se Jugoslavija prepriča o tem, da bo treba poiskati vse odgovorne osebe in zahtevati kaznovanje krivcev. Resolucija sveta Društva narodov je dala jugoslovenski vladi vse upravičene pomiritve.

Po drugi strani pa ni bilo dovolj obsoditi preteklost, marveč smo morali skrbeti tudi za bodočnost. Žal države zdaj niso dovolj oborožene proti političnemu terorizmu, ki se je v zadnjem času uprav tragično pojavljal. Mednarodno sodelovanje na tem področju še ni organizirano tako, kakor bi moralo biti in če bi države izpolnile svoje dolžnosti glede medsebojne vzajemnosti. V tem oziru sem dal pobudo za predlog, ki se mu ne more ničesar očitati. Naš predlog svetu Društva narodov ne omejuje azilnega načela in političnih svobod, na drugo stran pa bo omogočil točno nadzorstvo in uspešnejše pobiljanje mednarodnega terorizma. Prepričan sem, da sem s tem samo tolmачil želje francoskega parlamenta. Zločin v naši dobi ne sme biti orodje politike.

Pri tej priliki ne bi izpolnil svoje dolžnosti, če ne priznam angleškemu delegatu čast in zaslug, ki si jih je stekel s svojim nepristranskim nastopom kot poročevalec. Priznanje pa zasluži tudi delovanje italijanskega delegata.

Govorec o sedanjih pogajanjih med Francijo in Italijo radi zblizanja in sodelovanja med obema, je Laval vnovič omenil Jugoslavijo in rekel:

Naši prijatelji iz Male antante nam lahko zaupajo. Prijateljstvo Francije je neomajno. Prepričani naj bodo že vnaprej, da bo francoska vlada pri vseh vprašanjih in razgovorih z Italijansko vlado povsod upoštevala njihove lastne interese. Nato je Laval pristavil: Jugoslovenskemu narodu pošiljam v njegovi neizmerni žalosti, ki mu jo je priredila usoda, ponovne izraze našega zvestega prijateljstva. Samopremagovanje in dostojanstvo njegovih upraviteljev nam potrjuje njihovo modrost in hkrati njihovo zaupanje in vero v Francijo. Naša solidarnost, ki je nismo nikoli odrekli, nam omogoča, da računamo na njihovo sodelovanje pri potrebnem delu medsebojnega razumevanja in pomirjevanja med narodi, zlasti med sosedi.

Senat čestita Lavalu

Pariz, 19. decembra. AA. Havas poroča: Listi naglašajo velike uspehe, ki sta jih dosegla predsednik vlade Flandin in zunanji minister Laval v poslanski zbornici in v senatu. Senat je sprejel resolucijo, s katero čestita Lavalu, kakor je svojčas storil napram Clemenceauju. To sta edina primera takšnih čestitk s strani senata v zadnjih 50 letih.

»Petit Parisien« piše v tej zvezi med drugim: Flandin se je posvetil narodnim interesom in državnim stvari s takšnim rodljubjem, da mu je zbornica izrekla najglobljo zahvalo.

»Oeuvre« opozarja na ogromno večino, ki jo je predsednik vlade zbral okrog sebe.

»Excelsior« pravi, da je bilo zunanje-politično poročilo Lavalu v senatu eno izmed najbolj klenih, kar jih je poslušala luksenbourska dvorana. Senat je s svojimi ovacijami in s svojim brezmejnimi pritrditvami dal duška, kako cenil in odobrava politiko zunanjega ministra.

»Matin« pravi, da je senat sprejel govor zunanjega ministra s takšnim odobravanjem, da je prekinil proračunsko razpravo in sprejel resolucijo o soglasnih čestitkah in zaupnici Lavalu. To ni bil več govor, marveč bilanca tritedenskega dela in zmogovitve akcije. Optimizem zunanjega ministra je delil senat v celoti. Odobravanje v senatu pa je bil poraz za tiste, ki kličejo ljudi k alarmu.

Poskušen atentat na Hitlerja

Hčerka odstavljene predsednika Šlezije je streljala na Hitlerja in ga baje ranila

Celovec, 19. decembra. r. »Volksblatt«, ki je bil običajno dobro informiran o dogodkih v Nemčiji, poroča, da je bil te dni poskušen atentat na Hitlerja. Atentat je izvršila 17 letna hčerka nedavno odstavljene in aretirane predsednika Šlezije dr. Brückerje. Ko je slišala, da so očeta v Berlinu zaprli, se je takoj odpeljala v Berlin in iz svojega avtomobila oddala več streliv na

Hitlerjev avtomobil. Hitler je bil baje ranjen. Hitlerjeva telesna straža, ki ga spremlja na vsaki poti, je nato obstrljavala avtomobil Brückerjeve ter ubila njo in njenega šoferja. Nemški listi o tem seveda niso smeli poročati, priznavajo pa, da je Brückerjeva hčerka po aretaciji njenega očeta izginila iz Vratislave.

Volilna reforma na Madžarskem

Budimpešta, 19. decembra. AA. Ministrski svet proučuje načrt novega volilnega zakona. Poučeni krogi trde, da bo vlada predložila ta načrt parlamentu že v prvi polovici januarja. Načrt prinese znatne izpremembe in bo znižal število poslancev.

Japonci proti omejitvi pomorskega oboroževanja

Tokio, 19. decembra. AA. Kronski svet je dokončno in soglasno sklenil, naj Japonska odpove washingtonsko pomorsko pogodbo. Noto o tej odpovedi bo japonska vlada poslala prizadetim vladam po vsej priliki 27. ali 29. decembra.

Pomorske nesreče

Newyork, 19. decembra. AA. Parnik »Newyork« je rešil 16 ljudi z norveškega parnika »Sisto«. Parnik sam pa niso mogli rešiti.

Marseille, 19. septembra. AA. Tu so prestregli radijski klic s parnika »Maricich«, ki pravi, da je grška ladja »Angelica« v nevarnosti. Grška ladja prosi za poročilo o ladjah v bližini.

Zaspekulirani milijoni so ga pognali v smrt

Dunaj, 19. decembra. r. Ponoči se je v svoji ordinaciji sobi obesil znani dunajski kirurg profesor Hans Lorenz. Kirurg je prejšnji večer izvršil težko operacijo v Rudolphinumu. Pravijo, da je šel v smrt iz strahu pred obubožanjem.

Dunaj, 19. decembra. AA. Samomor elavnega profesorja dr. Lorenza še vedno zanima dunajsko javnost. Glede vzrokov tega samomora prevladuje tale verzija: Pokojni prof. Lorenz je zašel v spekulacijo v zvezi z nafto, ki so jo odkrili v Galičiji. Vanje je položil vse svoje prihranke v znesku enega milijona šilingov. Ko je videl, da so ga brezvestni agenti preva-

riili in da ne bo dobil svojega denarja nazaj, se je prof. Lorenz ubil. Nekaj ur pred samomorom je prispel na Dunaj neki zastopnik švicarske banke, da za svoj zavod odkupi koncesijo, ki jo je bil nesrečni profesor pridobil.

Vojaški pohod preko Sahare

Pariz, 19. decembra. AA. Današnji »Matin« poroča, da so se v Sahari, 500 km od meje španske kolonije Río del Oro srečali štirje francoski vojaški oddelki, ki so iz raznih smeri krenili skozi Saharo. Prvi oddelki so odšli iz južnega Alžira, drugi iz Mavretanije, tretji in četrti pa sta šla prvima dvema naproti iz obratnih smeri. Ta dva sta prehodila nad tisoč kilometrov. Oddelki niso nikjer trčili na odpor. Koncentrični pohod skozi Saharo je pokazal, da so tudi najbolj oddaljena plemena in tudi neprehođni kraji tega francoskega ozemlja severne Afrike pomirjeni.

Italijanski minister za korporacije poseti Budimpešto

Budimpešta, 19. decembra. r. O skorajšnjem obisku italijanskega ministra za korporacije Acquinija se poroča iz oficijozne strani, da bo Acquini prispel v Budimpešto v sredo popoldne in bo 2 do 3 dni gost madžarske vlade. Pri tej priliki bo imel razgovore o poglobitvi madžarsko-italijanskih trgovinskih odnosov. Državni upravitelj bo sprejel italijanskega gosta v svečani avdienci.

Ervin Kisch izpuščen

London, 19. decembra. AA. Iz Sydneya poročajo, da je višje sodišče upoštevalo pritožbo književnika Egona Erwina Kische proti prvostopenjski sodbi, ki ga je obsodilo na zapor, ker se je proti prepovedi izkrcal. Kisch je bil izpuščen iz zapore.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Gigantski načrti Amerike

Program javnih del za dobo 25 let — Stroški bi znašali 150 milijard dolarjev

Washington, 19. decembra. r. Po navodilih predsednika Roosevelta je poseben odbor sestavljen obsežen načrt za reševanje gospodarske krize in omiljenje brezposelnosti. Odbor je tedaj svoj načrt predložil predsedniku Rooseveltu v odobritev. Načrt je izdelan za dobo 25 let in predvideva skupne izdatke v višini 105 milijard dolarjev. Po tem načrtu naj bi se izvajala velika javna dela, regulirale reke, gradile električne centrale ter izvršila obsežna kolonizacija

brezposelnih na sedaj neplodnih zemljiščih. Načrt je v javnosti naletel na splošno odobravanje, toda za enkrat je še iluzoren, ker ni kritja za tako ogromne izdatke. Poseben odbor proučuje sedaj finančno stran tega načrta in bo skušal poiskati kritje. Letno je potrebnih okrog 5 milijard dolarjev. Roosevelt namerava v to svrhu angažirati ves ameriški velekapital in ameriško veleindustrijo, ki bošta imela posredno največje koristi od tega načrta.

Stavka tobačnega delavstva v Solunu

Solun, 19. decembra. r. Pred petimi dnevi se je zaprl v skladišča tobačne tovarne 370 njenih delavcev, ki so pričeli stavkati, ker jim niso povečali plač, kakor so jim obljubili. Delavci so se v skladiščih zabarikadirali. Takoj po objavi stavke je policija obkrožila skladišča ter prepovedala vsakomur dostop. Družine stavkujočih in delavci drugih tovarn so skušali v soboto trikrat prebiti kordon policije ter prinesli stavkujočim živila. Pri tej priliki je prišlo do spopada s policijo, v katerem je bilo več delavcev ranjenih.

Vznak solidarnosti s stavkujočimi je v soboto pričelo stavkati še 740 delavcev v šestih drugih tobačnih tovarnah. Vsi poizkusi oblasti, da bi pregovorili zabarikadirane delavce k odhodu iz skladišč, so ostali brez uspeha. Zato so oblasti prvotno nameravali izgnati jih s silo, ker pa so izjavili, da so oboroženi in da se bodo borili do strajnosti, in ker imajo v svoji sredi tudi 11 članov tvorniške uprave kot talce, so jim končno oblasti dovolile, da se smejo preskretati s hrano pod pogojem, da delavci ne bodo delali izgrediv in da bodo pustili tovarniške naprave pri miru. Komunistični sindikati so iz solidarnosti priredili od 9 do 12 stavko. Drugače vlada v mestu red.

Flandin o podržavljenju vojne industrije

Pariz, 19. decembra. AA. Pri debati o izrednem vojnem kreditu v višini 800 milijonov frankov je poslanec in bivši minister Pierre Cot (radikalni socialist) načel v poslanski zbornici vprašanje o mednarodnem sporazumu glede podržavljenja vseh panog industrije orožja in vojnega materiala.

Predsednik vlade Flandin je odgovoril, da bi mogel priti ta predlog na prihodnje zasedanje razorožitvene konference, vendar pa bo zelo težko napraviti mejo med vojno industrijo v pravem pomenu besede in nekaterimi industrijami, ki so neogibno potrebne obrambi države v primeru vojne. Podržavljenje vojne industrije bi bilo v mnogih oziirih zelo težko izvedljiva stvar. Vsekakor pa je vlada trdno odločena sprejeti zakonske odredbe, ki bodo onemogočale, da bi orožna industrija v morebitni bodoči vojni ponovno postala vir nesorazmernemu in pretiranemu bogatjenju posameznikov.

Komunistična nevarnost v Ameriki

Washington, 19. decembra. AA. Ameriški parlament je imenoval odbor, ki naj preišče delovanje komunističnih in narodno-socialističnih organizacij v Zedinjenih državah. Odbor se je lotil svoje naloge z veliko vnemo. Doselej zbrani podatki kažejo, da se je komunistična propaganda v Zedinjenih državah močno razmahnila po priznanju Sovjetske unije. Če ameriška vlada proti temu ne bo izdala odločnih ukrepov, bo propaganda komunistov že v najkrajšem času postala največja nevarnost za sedanjo državno-pravno ureditev Zedinjenih držav.

Ženitbeni slepar iz Maribora

Zagrebska policija ima akoraj vsak mesec opraviti z ženitbenimi sleparji, katerim nasedajo lahkoverna dekleta. Tak slepar si navadno poišče deklo ali pa vdovo, o kateri meni, da ima kaj pod palcem, ji počasi denar izvaši in nekega dne ga vzame noč.

Med take tiče spada tudi neki tipograf iz Maribora. Nedavno se je seznanil z neko sobarico H. kateri se je predstavil za Janoša H., poslovedjo državne tiskarne v Zagrebu. Natvezil ji je, da bo državna tiskarna premeščena iz Zagreba v Kumanovo in v tem primeru bi se moral ločiti od nje, ki jo vendar tako srčno ljubi. Rekel ji je tudi, da bi odprl lastno tiskarno v Zagrebu, če bi imel dovolj denarja in jo vprašal, če bi mu proti zanesljivi garanciji posodila nekaj denarja. Mimogrede je še omenil, da ima vložno knjižico Prve hrvatske štedionice z vlogo 37.000 Din. Lahko bi dobil za knjižico okrog 15.000 Din, a to se mu ne izplača. Naj mu raje ona posodi 3000 Din in za garancijo si naj vzame knjižico.

Dekle je verjelo in mu dalo zahtevano svoto denarja, a kmalu je slepar spet potrkal pri nji. Zatrjeval ji je, da je že naročil stroje za tiskarno in da potrebuje še 4000 Din. Sobarica mu je dala svoje posodljene prihranke okrog 3500 Din, a slepar v kompenzacijo dobro zapečatene vložne knjižice z dozdovno vlogo 37.000 Din. Dekle je bilo prepričano, da govori čisto resnico in zato ni niti odprlo zapečatene kuverte s knjižico.

Ko je imel mož denar v rokah, ga je vzel noč. Ker ga le ni bilo blizu, je sobarica odprla zapečateno kuverto in videla, da je notri samo nekaj kartona. Ko je videla, da je nasadila, je zadevo prijavila policiji. Ker mož policiji ni bil prijavljen, ga sprva niso mogli najti, naposled ga je pa policija vendarle iztaknila pri neki Mariji Š., s katero je živel v skupnem gospodinjstvu, odkar je bil zapustil svojo zakonsko ženo. Detektiv ga je zalotil prav v objemu njegove druge ljubice.

Mož je priznal, da je ponesvel denar in povedal, da ga je zapravlil v družbi veselih ljubic v Ljubljani, Celju in Mariboru. Zdal ga je policija izročila sodišču.

Vremenska napoved

Dunajska opoldanska vremenska napoved za četrtke: Malo izpremembe vladajočega millega, mirnega vremena. Pretežno oblačno, v višinah bo morda snežilo.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2306.79—2320.15, Berlin 1366.60—1377.40, Bruselj 798.71—802.65, Curih 1105.85—1111.35, London 168.25—169.85, Newyork 3381.12—3409.38, Pariz 225.28—226.40, Praga 142.69—143.55, Trst 291.47—293.87 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem klirgu 8.10 do 8.20.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 19. decembra. Pariz 30.8725, London 15.26, Newyork 308.25, Bruselj 72.225, Milan 26.40, Madrid 42.20, Amsterdam 208.775, Berlin 123.95, Dunaj 57.50, Praga 12.91, Varšava 58.25, Bukarešta 2.05.

Skrivnost beleža čelja

71

— Ko je pa prišel Swanson v pisarno distriktnega prokuratorja, s čimer si je zagotovil na najkompetentnejšem mestu alibi baš v hipu, ko je bil Janney — en, sem že vedel, da je skrivnec. In tedaj mi je tudi šinila v glavo misel, da Swanson največ pridobi z Janneyevim in s smrtjo Abigail Doornove. Starka je zapustila večino svojega premoženja Janneyu, po njegovi smrti bi pa pripadlo Swansonu. To se je imenitno ujemalo.

Kar je zapel telefon in inspektor Queen je dvignil slušalko. Prilutnihi in kri mu je pritisnila v obraz. Potem je odložil slušalko in zaklical:

— Je že opravljeno! Čim so Swanson soočili z Lucille Pricevo, se je vdal in priznal svojo skrivnec. Končno sta morila v rokah pravice!

Harper je planil pokonci, oči so se mu zasvetile in prosiče se je ozrl na Elleryja. — Torej že lahko objavim, ali še bolje, lahko odtod telefoniram v uredništvo?

— Mislim da, Pete. — se je nasmehnil Ellery. — Kar obljubim, to vedno držim.

Harper je dvignil slušalko. — Lahko izide! — je zaklical v telefon, ko je dobil zvezo z uredništvom. To je bilo vse.

Policijski komisar je molče vstal in odšel.

— Veste, — je dejal Harper zamišljeno, — ves ta čas sem se čudil, kako je mogel morilec zasnovati tako zapleten napad v pičlih dveh urah, po nesreči, ki je ni mogel pričakovati. In ne glede na to se mi je zdelo, da je bil ta umor nekam odveč. Koncem koncev bi lahko Abigail Doornova podlegla operaciji, kar bi prihranilo morilcu celo vrsto stisnil.

— Imenitno, Pete. — Ellery je bil očividno s tem vprašanjem zadovoljen. — To sta dva imenitna pomisleka. Toda na oba imami prav tako imeniten odgovor.

Abigail Doornova naj bi se bila čez mesec dni podvrgla operaciji slepiča. O tem se je v bolnici splošno govorilo. Ni dvoma, da bi moral biti zločin storjen po tej operaciji, morda samo nekoliko drugače. V tem primeru bi lahko bil v predsobi navzoč zdravnik narkotizator, kajti starka bi ne bila v comatičnem stanju, kakor po svojem padcu po stopnicah. A v navzočnosti narkotizatorja bi Lucille Priceva težko storila svoj zločin pred operacijo.

Mislil, da je bil njen napad umoriti Abigail Doornovo po operaciji, in sicer v njeni privatni sobi v bolnici, kamor bi imela dostop kot doktor Janney, kakor je imela dostop v predsobo. Stregla bi bila Abigail Doornovi in tako bi bil zločin pripravljen v vseh podrobnostih že davno prej, predno se je Doornova pobila, to se pravi, obleka bi bila pripravljena in shranjena nekje v poslopju, s Swansonom bi bilo dogovorjeno, da bo v kritičnem trenutku posevil Janneya in tako dalje. In tako, ko je Doornova padla po stopnicah, je bilo treba samo nekoliko izpremeniti načrt in storiti zločin v mnogo ugodnejših razmerah, nego je pričakovala morilka, zlasti, da ne bo prisoten zdravnik narkotizator. Lahko se je odločila za umor, brž je telefonirala Swansonu, kaj se je zgodilo, in s tem je bilo vse opravljeno.

Ellery je zakašljal. — Kar se tiče vašega pomisleka, da umor morda sploh ni bil potreben, je nevzdržen iz teh razlogov: Minchen in Janney sta trdno verovala, da se bo operacija posrečila. In Priceva, ki je bila Janneyeva zaupnica, je morala deliti to prepričanje. Zdaj pa pomislite: Če bi bila Doornova okrevala in operacija slepiča od-

godena na nedoločen čas, bi morala Priceva čakati bogve kako dolgo in vsi njeni računi bi bili prekržani. Ne, Pete, nesreča Abigail Doornove je samo pospešila zločin. Jasna misel na umor se ni porodila šele zaradi nesreče.

Sampson je še vedno sedel kakor pribit, Ellery ga je opazoval in se zabaval. Harper se je tiho smehljaj. Kar je Sampson vprašal:

— Toda nagib, zakaj je Priceva morila? To mi ne gre v glavo. Kakšna zveza more biti med njo in Swansonom? To ni bilo nikjer omenjeno. Zakaj je storila ona ta gnusni zločin, če bi bil največ pridobil z dvojnim umorom on?

Inspektor Queen je snel svoj klobuk in suknilo z obešalnika in zamrmral v opravičilo, da mora po opravičilih. Pred odhodom je pa dejal prijazno:

— Ellery vam pojasni to, Henry. To je njegova stvar. Bodi previden, Džuno.

In ko so se vrata za njim zaprla, se je zleknil Ellery v očetov naslanjač ter prekrizal noge na očetovi mizi. — To je pravilno vprašanje, gospod Sampson,

— je dejal. Tudi jaz sem se tako vpraševal vse dopoldne. Kakšna zveza je morala biti med tema človekoma, ki sta si na videz tako tuja? Swanson je so-vražil staro gospo, ker mu je bila uničila karijero in ga pognala iz svoje bolnice. To je podla duša, ki je stregla po življenju svojemu adoptivnemu očetu, ker je bil dovolil uničiti njegovo karijero. Poleg tega je pa imel Swanson finančne razloge, kajti kljub vsemu, kar se je bilo zgodilo, je bil še vedno edini dedič svojega adoptivnega očeta. In Lucille Priceva, skromna strežnica — da, kakšna zveza je mogla biti med njima?

Nastala je tišina, Ellery je pa potegnil iz žepa skrivnostni dokument, ki ga je bil izsledil Harper po njegovem naročilu v četrtek popoldne. Pomahal je z njim v zraku.

— To je kratek odgovor na vaše vprašanje. To nam pove, zakaj je Lucille Priceva storila oba zločina na ljub Swansonu, tole ji prinaša del Janneyevega premoženja, ki ga podeduje skupaj s Swansonom. V tem dokumentu je skrita tajna dolgoletnih načrtov, zločinskih naklepov in vražje rafiniranosti.

Ta dokument nam pove, kako in kje je dobila Priceva možko obleko, ne da bi zapustila za seboj sledove. Imela jo je od Swanson, bivšega zdravnika te bolnice. To nam tudi pove, zakaj so ji bile hlače predolge. Čevlji so najbrž tudi njegovi.

To je dokaz, da sta zaupno in tajno sodelovala. V nekaterih stvarih sta se najbrž domenila po telefonu, ker sta morala paziti, da bi ju ne videli skupaj. Ona ga je najbrž obvestila o svojem naklepu, da hoče umoriti Janneya, kajti dan po tem, ko so listi priobčili vest, da bo Janney aretiran, je prišel Swanson k vam v pisarno in s tem si je preskrbel najboljši alibi baš za trenutek, ko je bil Janney umorjen.

Ta dokument nam tudi pove, zakaj sta bila oba zločina storjena na enak način. Če bi bili namreč Swansonu osu-mili umora Abigail Doornove — česar niso mogli smatrati za nemogoče — in če bi bil potem Janney umorjen na tak način, da bi se zdelo to delo istega zločinca, bi moral Swansonov alibi pri drugem zločinu avtomatično odvrniti od njega vsak sam glede prvega zločina.

Iz tega tudi sledi, da niti doktor Janney ni slutil, da sta adoptirani sin Thomas Janney alias Swanson in Lucille Priceva med seboj nerazdružno zvezana.

— Da, toda kakšna more biti ta zveza? — Tako sem se vprašal tudi jaz.

Ellery je vrnil dokument čez in inspektorjevo mizo tako, da so se distriktni prokurator Sampson, Minchen in Džuno lahko sklonili nadenj in ga prečitati. Harper se je samo nasmehnil.

Bil je fotografiran poročni list Lucille Priceve in Thomasa Swanson. KONEC.

Svetilniki v puščavi

Trije francoski inženjerji grade v Sahari v neprestani smrtni nevarnosti sedem svetilnikov

V enem delu puste Sahare, ki se imenuje Puščava strahu, so zaposleni trije francoski inženjerji z gradnjo prvega izmed sedmih svetilnikov, ki bodo v bodoče kazali pot skozi neskončno puščavo avtomobilistom, letalcem in karavanam. Svetilniki bodo 35 m visoki stolpi iz jekla in betona, katerim ne bodo mogle do živga niti roparske tolpe, ki često zablodijo v Saharo. Luči v svetilnikih, vidne 100 km daleč naokrog, bodo svetile dve leti brez vsakega polnjenja ali reguliranja, ker bo gorela v njih neka posebna zmes. Mnogi ljudje in živali se bodo lahko v bodoče zahvalili svetilnikom za svojo rešitev pred smrtjo od vročine in žeje.

To, kar je napravil inženjer Delaplace s svojimi asistentoma, je pionirsko delo v pravem pomenu besede. Inženjerji imajo samo dva dvotonska avtomobila, ki z njima dovažajo jeklo, cement in gorivo na velike razdalje, neprestano morajo izpolnjevati zaloge živil, orodja in lesa, zlasti si pa morajo preskrbovati vodo v neprestani nevarnosti, da jih napadejo arabski razbojniki, morajo delati vedno z orožjem v rokah. Naša naloga ni lahka, je pravil nedavno inženjer Delaplace neke-mu novinarju, ki ga je prignala k njemu radovednost. Sami si kuhamo, sami smo si inženjerji, zidarji, šoferji, lovci in celo zdravniki. Trpeti moramo žejo, strašno vročino, podnevi in hud mraz ponoči. Oči nas vedno peko, ustnice imamo razpokane in jezike otekle. To ni nobena šala, toda naš trud bo poplačan z uspehom.

Kraj, kjer grade ogromen svetilnik, se imenuje Bencinski tank št. 5. Tam je namreč pod nadzorstvom arabskega

Paradoks.
— Kaj razumemo pod besedo teorija?
— Nekaj nepraktičnega.

paznika Bu Adidi spravljene 20.000 litrov bencina in 5000 litrov olja za letalce in avtomobiliste, ki zablodijo sem. Ta paznik opravlja najsamotnejši poklic na svetu. Ves čas ne vidi nikogar, razen šoferja avtomobila, ki mu dovažava vodo in hrano. Za svojo delo dobi-va osem francoskih frankov dnevno. To je za arabske razmere najsajinejša plača in Bu Adidi postane še bogat mož, če ga ne doleti prej smrt v puščavi, kjer je v vedni nevarnosti, da ga napadejo razbojniki. Njegov prednik je plačal svoj pihlep po denarju z glav-vo. Prodajal je vso vodo za 30 frankov nekemu avtomobilistu, ki se je peljal mimo, sam je pa upal, da bo do prihoda avtomobila z novimi zalogami vzdržal. Toda avtu se je pripetila v pustini nezgoda in prispel je 36 ur pozneje, kakor običajno, ta čas je pa nesrečni paznik že umrl od žeje.

Delaplace je že izmeril in določil kraj za zgraditev stolpa. Prvi stolp se bo dvigal pri Regganu, drugi pri Aulefu, tretji blizu vrat k Tanesufu, četrti, ki ga zdaj grade, pri Bencinski stanici št. 5, peti pri Tesalitu in šesti pri Ageloku. Sedmi svetilnik bo zgrajen v Gao na Nigeru ob koncu ceste, vodeče skozi puščavo. Pozneje bo inženjer Delaplace zgradil še en svetilnik pri Taudeni, da doseže tako zvezo med Mauretanijo in Timbuktom. Kako važni so svetilniki v puščavi ne samo za letalce in avtomobiliste, temveč tudi za Arabce in Taurage, sledi iz tega, da so obljubili Delaplacu zaščito in pomoč celo krvoločni Modri Tauragi, ko je sklical zborovanje njihovih poglavarjev in razložil namen svojega dela v puščavi.

Lanski potres na Japonskem

Japonski potresomerni zavod priobčuje letos postopoma znanstveno obdelane podatke o lanskem potresu, a revija »Nature«, ki poroča o japonskih publikacijah, se čudi velikemu in hitremu delu, s katerim je bila podana slika lanske narodne katastrofe na Japonskem. Neverjetno hitro je dognal prof. Miyabe smeri, v katerih so se širili na poedinih krajih valovi. Na podlagi tega je ugotovil, da je bilo središče potresa okrog 600 km dolg pas v morju od severa proti jugu, kjer leže na dnu Pacifika globoke morske brazde. Ob eni izmed teh brazd se je najbrž odkrutila ogromna zemeljska skorja in to je povzročilo potres. Valovi se niso širili od tega središča na vse strani enako. Najvišji valovi so dosegli Japonsko, kjer je bil najvišji val, ki je zalil Sirahamo, 31 m visok. Mareografi, instrumenti, ki beležijo avtomatično morske valove, so zabeležili to valovanje v Honolulu na Havajskih otokih in celo na kalifornijski obali v San Franciscu, niso ga pa zabeležili instrumenti na Filipinskih otokih v Manilli in na Novi Zelandiji v Wellingtonu, najbrž zaradi zaklona prilagajočih otokov. Pač so pa valove razmeroma močno zabeležili na stanici v Iquique v Chile, ki je oddaljena od središča potresa 14.000 km.

Dr. Musya je opisal tudi čudne svetovne pojave, ki so spremljali silno valovanje morja. Grebeni ogromnih valov so ves čas motno žareli in tudi vsa

morska površina se je lesketala. Po obali razlivalo se valovi so se svetlikali modrikasto in ko je voda pred bližajočim se valom padla, je zažarelo vse morsko dno. Valovi so nosili s seboj modro svetlikajoča se telesa in veliko, ostro začetno modro žareče telo se je pojavilo nad vodo, istočasno je pa zažarela močna luč tudi z morske gladine. Vendar pa lanska katastrofa ni bila tako strašna, kakor ona 1. 1896., ko so bili valovi še močnejši in večji.

Ameriki ne plačujejo dolgov

Uradniki ameriškega državnega zaklada so vpisali v glavno knjigo vojnih dolgov 154.729.976 dolarjev kot postavko za plačilo 12 držav. Te številke kažejo, da Anglija ni plačala svojega decembarskega obroka v znesku 117 milijonov 670.735 dolarjev in s tem so narasli njeni dolgovi na 379.461.796 dolarjev. Francoski decemberski obrok je znašal 23.308.312 dolarjev in s tem so narasli francoski dolgovi Ameriki na 165.716.342 dolarjev. Zaostanki vseh dvanajstih držav znašajo zdaj 628 milijonov 964.000 dolarjev.

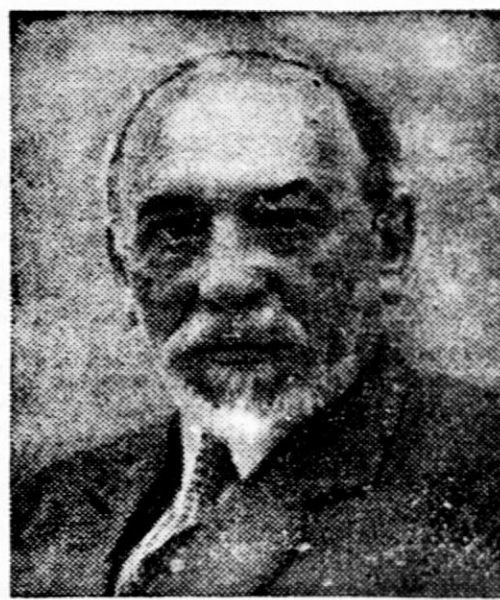
Državni departament je dobil kratka obvestila dolgoletnih držav ali njihovih diplomatskih zastopnikov, da decemberski obrok ne bo plačan. O tem je bil obveščen urad državne zakladnice, ki je pripisal zaostanke k skupnim dolgovom. Pri onih državah, ki sploh niso plačale obroka, so zapisali uradniki dve postavki, v plačilo zapadlo vsoto in skupni zaostanek, v enem primeru, ko

je bil obrok plačan, namreč pri Finski, so pa zapisali samo saldo. Plačilo na Finsko odpadajočega obroka je bilo tako velika posebnost, da so ga celo filmali. Film kaže finskega poslanika Astromsa, kako v državnem departamentu izroča ček. Ta dogodek ima tudi humoristično stran, kajti med diplomati se je takoj trdilo, da čeka diplomate držav, ki plačujejo redno svoje dolgove, sijajna filmska karjera.

Ameriški državni dolgovi so pa dosegli novo rekordno višino. V preteklem tednu se je prodalo za 967.86 milijonov dolarjev novih papirjev državne zakladnice in s tem se je državni dolg zvišal na 28.4 milijarde dolarjev. Prejšnje najvišje stanje je bilo 26.5 milijard, in sicer samo prehodno med vojno.

Luigi Pirandello v Pragi

V ponedeljek popoldne je prispel iz Stockholma v Prago znani italijanski dramatik Luigi Pirandello, laureat letošnje Nobelove nagrade za literaturo. Na kolodvoru so pozdravili italijanskega gosta poleg zastopnikov italijanskega poslanstva ravnateli italijanskega zavoda dr. Angioletti, lektor dr. Cronia, za Narodno gledališče pa dr.

Jirina. Pirandello se je nastanil v hotelu Esplanade, kjer je sprejel tudi inozemske novinarje. Zanimanje za slavnega italijanskega dramatika je bilo veliko in veliki salon njegovega apartamenta se je napolnil do zadnjega kotička. Priletni pesnik je imel sicer za seboj nekoč vožnjo z vlakom, vendar je pa rad odgovarjal na mnoga vprašanja. Sprožena so bila naziranja in misli, ki so v tesni zvezi s Pirandellovim pojmovanjem umetnosti. Pogovor je nanesel tudi na moderno strojno civilizacijo, ki je po Pirandellovem mnenju uničila filozofske kategorije časa in prostora in ki bo privedla do poloma, če bo tako hitro napredovala. Pirandello je znova obsodil zvočni film, češ, da je samo slaba kopija gledališča.

V Pragi je priredil Pirandello sijajno predavanje o svojem sicilskem rojaku in 30 let starejšem predhodniku Giovannu Vergu, vodji moderne verzizma. Predavanje je bilo pod okriljem zavoda za italijansko kulturo v nabit polni dvorani praške filozofske fakultete, čije prodekan Otokar Fischer je v uvodu kratko označil šest umetniško znanstvenih elementov, ki so si izbrali za svojega dramatskega glasnika mojstra Pirandella.

Z Jesenic

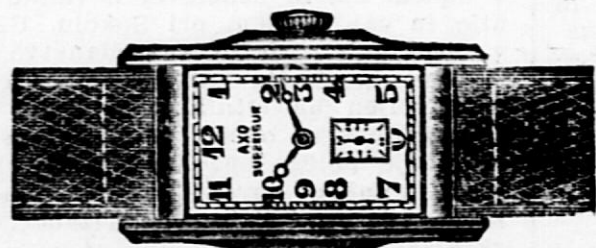
— Nova slovenska spevoljra na Sokolskem odru. Gledališki odsek Sokolskega društva Jesenice vprižori v soboto 22. t. m. zvečer krstno predstavo Spicarjeve spevolgre »Spominška plošča« v počastitev 50letnega življenjskega jubileja avtorja, nacionalnega delavca in pisatelja brata Spicarja. Uglasbila inž. Leskovšek in Rozanc, režira br. Klavara, dirigent br. Kleč, pevovodja br. Sredenshek.

LIŠE za volane v različnih gubah.
SPECIELNI ENTEL oblek, volan, šalov l. t. d.
AZUBIRANJE, entel vložkov in čipk.
PREDTISKANJE, VEZENJE MONOGRAMOV, zaves.
perila

Hitro, fino in poceni izvrši

Matek & Mikeš, Ljubljana
poleg hotela Štrukelj

Samo Din 143

Št. 695. Elegantna KROM zapestna ura s finim pravim švicarskim Anker kolesjem, v kamnih tekoča, DIN 143.—

Št. 696. Ista, s svetlečim kazalnikom in kazalcem DIN 154.—

Triletno pisarno jamstvo. Nikak rizika. Zamenjava dovoljena, vrne se tudi denar.

Cenik zastoj in poštnine prosto.

H. SUTTNER, LJUBLJANA 4

Lastna protokotirana tovarna ur v švic.

PSIOKE
šest tednov stare, križance (špic-foksterjerje) prodam. — Področje, Cesta I. št. 9 (prilije).

PERNICE
izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220.— 300.— in 340.— Din. In pub pa 450.— 550.— Din. Garantiramo solidna postrežba — pri:

RUDOLF SEVER,
Ljubljana, Marjiti trg št. 2. 36/7

PREMOG, DRVA,
karbopaketli. — Slovša Fran. Kolezijska ulica 19. — Telefon št. 3934 68/T

LEPE JASLICE
hlevčke, pastirke, ovčke razprodaja najceneje sv. Petra cesta 17, Ljubljana. 3599

Plošče, gramofone
izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo

»ELEKTROTON«
Tavčarjeva ul. 3.

SVEŽE MORSKE RIBE

vsak dan v GOSTILNI »PRI KMETU«, Ljubljana, Gospodarska cesta 8.

Danes: brancini, barboni, cipili, švoje, jegulje, girice. — Prvo: Danes: brancini, barboni, cipili, švoje, jegulje, girice. — Prvo vrstna dalmatinska in domača vina, kuhinja priznana dobra, cene zmerno. — Pri tej priliki naznanjam cenj. občinstvu, da vodim sedaj gostilno sama ter se priporočam svojim dosedanjim in novim gostom najtopleje.

Se priporoča

DUMA, vdov. STOSIC.

KAVARNA STRITAR
vsak večer koncert. 3685

VARČNIM GOSPODINJAM
priporočamo za praznike maslo, sir in druge mlečne izdelke — priznana najboljša — v Mlekarni »Naklo«, nasproti dramskega gledališča in stojnica na ljubljanskem živilskega trgu.

PUMPARICE
površnike, usnjene obleke itd. kupite najbolje pri **PRESKERJU,** LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14.

DVA SIVALNA STROJA
ženski pogrezljiv in krojaški, šiva naprej in nazaj — malo rabljena prodam za 1800 Din. Kladezna ulica 26. 3713

PRODAMO
OTROŠKI BIKIKEL,
avtomobilček in kino-kamero. — ABC, Ljubljana, Medvedova cesta št. 8. 3712

PEKOVSKEGA POMOČNIKA
zanesljivega in pridnega, iz poštene hiše, kakor tudi vajenca sprejme takoj Noč, Slov. Javornik

VES SVET JE POD VAŠO STREHO

s Philips - radio
aparatom!

kateraga Vam dobavlja na mesečne obroke

Typo 961 A po Din 115.—
940 A . . . 165.—
836 A . . . 265.—
i t d.

Typa 836 A

H. SUTTNER, Ljubljana
ALEKSANDROVA 6

Super-Inductance

PHILIPS RADIO

NAJVEČJA RADIO INDUSTRIJA SVETA

Oglasi v „Slovenskem Narodu“
imaio velik uspeh!